

Notatka z II spotkania Komitetu Mokrądlowego

20 listopada 2020 r.

Spotkanie online Komitetu Mokrądlowego zostało zorganizowane w formie briefingu, w związku z czym zostało poruszonych wiele tematów w krótkich wystąpieniach członków Komitetu.

Na wstępie uczestników spotkania powitała pani Marta Rzemieniuk, Dyrektor Departamentu Zarządzania Zasobami Przyrody (DZP) GDOŚ. Poinformowała, że spotkanie dotyczy wydarzeń ostatniego półrocza, które miały miejsce po pierwszym spotkaniu Komitetu w czerwcu 2020 r. Przedstawiła ramowy plan spotkania i powitała nowych członków Komitetu Mokrądlowego.

Pierwszym punktem było przedstawienie postępu realizacji projektu dotyczącego wsparcia Sekretariatu Konwencji Ramsarskiej we wdrażaniu Konwencji finansowanego przez NFOŚiGW. Sylwia Gawrońska prowadząca Sekretariat oraz Jakub Milczarek p.o. Zastępcy Dyrektora DZP GDOŚ poinformowali o zmianach w harmonogramie rzeczowo-finansowym spowodowanych ograniczeniami w związku z pandemią Covid-19, przedłużającymi się procedurami uzyskania zgody na aneks do umowy o dofinansowanie oraz wyższymi niż zaplanowano kosztami realizacji niektórych zadań. Zawiadomiono również o decyzji GDOŚ dot. zadań realizowanych w kontakcie osobistym, które zostaną przesunięte do realizacji w roku 2022 r. W związku z powyższym w bieżącym roku zostaną przetłumaczone, wydrukowane i rozdyskrebowane raporty techniczne Konwencji Ramsarskiej, które w 2022 r. będą materiałami dydaktycznymi w czasie szkoleń administracji zarządzającej obszarami wodno-błotnymi. W 2021 r. planuje się realizację Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych, ulotek z aktualnymi informacjami o obszarach Ramsar oraz tablic informacyjnych obszarów Ramsar. Raport krajowy za lata 2018-2020 na COP14 zostanie przygotowany jedynie przy udziale Komitetu Mokrądlowego. Spotkanie raportowe o charakterze warsztatów zostanie zorganizowane w roku 2022 r. Komitet Mokrądlowy został poproszony o aktywny udział w aktualizację raportu krajowego.

Następnie miała miejsce relacja organizatorów wizyty studyjnej delegacji czeskiej do Polski oraz dyskusja na temat utworzenia transgranicznego obszaru Ramsar. Czeski Komitet Ramsarski wizytował pięć polskich obszarów wpisanych na listę Ramsar w dniach 16-23 września 2020 r. O wizycie we Wrocławiu opowiedziała pani Sylwia Szefer-Michalak, w obszarze Ujście Wisły – pan Filip Duda z RDOŚ w Gdańsku, w Słowińskim Parku Narodowym – pani Magdalena Jędro, w obszarze Park Narodowy Ujście Warty – pan Michał Wdowik, w obszarze Stawy Milickie – pan Damian Żuber, w obszarze Torfowiska Doliny Izery – pan prof. Bronisław Wojtuń z Uniwersytetu Wrocławskiego. Delegacja Czeska była pozytywnie zaskoczona różnorodnością polskich obszarów mokrądlowych i profesjonalizmem organizatorów.

Przedstawiciele GDOŚ przedstawili nowe informacje w zakresie utworzenia transgranicznego obszaru Ramsar w dolinie rzeki Izery. Zgodę na utworzenie wspólnego polsko-czeskiego obszaru transgranicznego wyraziła pani Małgorzata Golińska, Główny Konserwator Przyrody, a obecnie czekamy na potwierdzenie strony czeskiej. Uaktualniony przez prof. Wojtunia RIS dla obszaru został zaopiniowany przez Komitet Mokrądkowy. Centrum Ochrony Mokrądek i prof. Wiktor Kotowski złożyli uwagi, przy czym najważniejsza dotyczy konieczności powiększenia polskiego obszaru Ramsar do granic obszaru Natura 2000. W przypadku wpływu oficjalnego wniosku w tej sprawie, powiększenie obszaru będzie analizowane przez GDOŚ (obecnie obszar Ramsar pokrywa się z obszarem rezerwatu przyrody). GDOŚ stoi na stanowisku, iż sprawą do załatwienia w pierwszej kolejności jest nadanie Torfowiskom Doliny Izery statusu obszaru transgranicznego, następnie analizowana będzie sprawa powiększenia ww. obszaru.

Kolejnym punktem dyskusji była polityka rolna kształtująca w zasadniczy sposób użytkowanie obszarów wodno-błotnych. Pani Magdalena Nowicka Zastępca Dyrektora Departamentu Klimatu i Środowiska w MRiRW przedstawiła plany wdrożenia pilotażowego działania rolnośrodowiskowego dotyczącego retencji wodnej. Płatność związana z zalaniem gruntów objętych programem rolnośrodowiskowym (pakiet ptasi i siedliskowy) miałyby zostać wdrożona w 2022 r. Członkowie Komitetu Mokrądkowego postulowali, że pakiet powinien być bardziej powszechny i wykraczać poza chronione siedliska przyrodnicze i siedliska chronionych ptaków. Rekompensowałby rolnikom straty wynikające z zalania lub podtopienia gruntu, które służą ochronie gleb torfowych czy podtopień bobrowych. Przedstawiciele MRiRW wyrazili chęć współpracy z członkami Komitetu w celu udoskonalenia propozycji.

Na temat wprowadzenia przez Parlament Europejski paludikultury do WPR po 2020 r. opowiedział prof. Wiktor Kotowski. Wstępne propozycje nowej WPR zostały ostatnio osłabione (zachowanie a utrzymanie siedlisk przyrodniczych w niezmienionym stanie, nacisk na ekonomiczną wartość ekoschematów), jednak WPR podnosi kwestie związane z ochroną klimatu, gospodarką o obiegu zamkniętym czy ponownym nawodnieniem, co jest pozytywnym sygnałem.

Briefing objął także wystąpienia członków Komitetu na temat badań przyrodniczych, projektów prowadzonych na obszarach wodno-błotnych i innych wydarzeniach:

- Pani Magdalena Jędro przedstawiła prezentację na temat ochrony czynnej sieweczki obroźnej w Słowińskim Parku Narodowym (prezentacja w załączeniu);
- Pani Anna Andrzejewska z Kampinoskiego Parku Narodowego opowiedziała o realizacji projektu WetLIFE LIFE19 „Ochrona i odtwarzanie mokrądek na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Kampinoska” w realiach pandemii i pracy zdalnej;
- Pan Antoni Zięba z Tatrzańskiego Parku Narodowego zrelacjonował wyniki badań terenowych prowadzonych w obszarach Ramsar TPN w latach 2018-2020;
- Na temat stanu przyrody po pożarze w Biebrzańskim Parku Narodowym oraz o planowanej inwestycji drogi S19 Via Carpatia przez Biebrzański Park Narodowy opowiadał pan Piotr Marczakiewicz z BPN;
- Pan Marek Cieślak z DZPK Wrocław zabrał głos na temat Masterplanu zlewni rzeki Bóbr na Szprotawie, gdzie planowane jest wycięcie nasadzeń na wale przeciwpowodziowym;
- Prof. Wiktor Kotowski z UW opowiedział o rozpoczynającym się projekcie PRINCESS (Peatland Rewetting in Nitrogen-Contaminated Environments: Synergies and trade-offs between biodiversity, climate water quality and Society), czyli o restytucji przyrodniczej torfowisk

w krajobrazie zanieczyszczonym azotanami oraz próbach rozwiązania lokalnych konfliktów powstałych na tle ochrony mokradeł.

Na zakończenie Sekretariat Konwencji Ramsarskiej zapowiedział, że najbliższy Światowy Dzień Mokradeł 2021 będzie świętowany pod hasłem „Wetland and Water”, w związku z czym wszyscy zainteresowani są zaproszeni do organizacji wydarzeń i ich promowania także poprzez forum Komitetu Mokradłowego. Kolejne spotkanie planowane jest w formule online w czerwcu 2021 r.

Podsumowanie:

1. Komitet Mokradłowy proszony jest o wkład do raportu krajowego z wdrażania Konwencji Ramsarskiej w Polsce w latach 2018-2020 r. Prace rozpoczną się jeszcze w grudniu 2020 r.
2. Członkowie Komitetu Mokradłowego postulują o poszerzenie obszaru Torfowiska Doliny Izery do granic obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich. GDOŚ będzie analizował ww. propozycję po przekazaniu oficjalnego wniosku.
3. Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi proszą o współpracę członków Komitetu Mokradłowego w sprawie udoskonalenia pakietu retencyjnego programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego.
4. Forum Komitetu Mokradłowego może być wykorzystane do promocji wydarzeń w ramach Światowego Dnia Mokradeł 2021 r.